

Za tržaško federalno edinicu v Jugoslaviji

Preko noči so vzvalovile napredne množice vsega Trsta in pregazile ostanke fašizma s silno manifestacijo svojih demokratičnih teženj in pravic

Plaz ogorčenja je v soboto zajel vsa prava ljudska, vse demokratične, antifašistične Trst, ki je moral priča laži-manifestaciji ostanke tržaškega fašizma in nekaj tisoč ljudi, ki so se po naročilu pripeljali iz Benetk, iz Padove, celo iz Bologne in od drugod, da dojdeta duška svojemu sovražniku, svojemu protivojaškemu fašističnemu nastojanju, ker jih je ljudstvo Italije doma že davno prisililo k molku. Še prav posebno je bilo ljudstvo ogorčeno aprico okolščine, da so organi civilnih oblasti, ki so sedaj vedeti in oblačiti po Trstu tako, kakor ni po volji resničnih tržaških ljudskih množic v soboto nastopili naravnost po mestu, kakor jih je ljudstvo izkušalo 26 let.

Kakor je bilo treba nacionalističnim sovinitom 14 dne priprav, organiziranja, razvemanja ljudi, mobiliziranja tujeve in predvsem nekdanjih fašistov, ki so se kot prostovoljci že v letu 1944 borili na a-peninske fronti proti zaveznikom, da so zborovali v soboto vsaj nekaj tisoč na trg Unita, tako je že z maza sovinitstva laži-demonstracija zadostovala, da je v nedeljo glavna množica preplavila mesto s svojimi zastavami, s svojimi transparenti, s svojo viharno besedo, s svojo nezlojmljivo zahtevami, da se Trst prizna pravim demokratičnim Trstom, da se opusti sovinitstvo, na izjavo sovinitstva, na strasti preučevanje postopanje policijskih organov in oblasti.

Od Sv. Jakoba, iz Barkovej in Rojana, od Sv. Ivana, s Skokovje, iz Kolonje, iz Skednja in od Sv. Ane, iz vseh tržaških predmestij, zgoraj in spodaj, pa tudi iz centra mesta, iz starega mesta, so priredili na trg Unita v nedeljo dopoldne ogromne množice ljudstva, da z množico manifestirajo svojo neomajno vero po ljudski oblasti, po priključitvi Trsta k Jugoslaviji in obliki nove federalne republike, proti fašističnemu in nacionalnemu sovinitstvu, proti fašistom v vrstah civilne policije, za bratstvo italijanske in slovenskega naroda v Trstu, za pravo demokracijo, za ljudsko zaščito. V zavesti, da je bila policijska oblast s svojimi organi

v soboto tako odločno na strani sovinističnih laži-manifestantov, v zavesti, da so v soboto padli udarci po delavcih, po pravih Tržačanih in ne po Benečanih in Padovancih ter njihovih fašističnih relikvijah, ki so našli varno zatočišče v Trstu, da se je v soboto bližila in tepla resnična volja ljudstva, pravi značaj tržaškega mesta, se je dvignila morala v ljudeh, da je na trgu Unita v nedeljo zavrelo kakor viharno morje.

Kljub vsemu se tako utemeljenemu ogorčenju, da so morale v soboto padati nedolžne žrtve, pa je ostala vsa množica dostojanstvena in disciplinirana, spontano organizirana. Dokazala je na ta način svojo veliko politično zrelost v teh zgodovinskih trenutkih, ko se tudi na ulici presoja sila, zbirajo (tisti, ki naj danes, jutri sodijo) o usodi mesta in njegove neposredne okolice za bodočnost.

Pa čeprav ogromne povorke Tržačanov v nedeljo niso dale niti najmanjšega povoda za incidente, pa čeprav je policija skoraj po vsej dolgi poti, koder so se sprevodili premikali, lahko brezbržno počivala, je vendar tudi v nedeljo na nekaterih redkih točkah, kjer si je kakšna peščica sovinitov upala dvigniti svoj glas, zaščitila fašistične pro-palce in ni noben udarec padel po njih in ni bilo nobene žrtve v njihovih redkih trstah. Pač pa je bilo spet nekaj ljudi iz vrst manifestantov, pri vsem tem pa se lahko ugotovi v primeri z ogorčenjem, ki so ga bili deležni sobotni laži-manifestanti, da je bilo v nedeljo mesto z vso resnostjo in zato s toliko večjo težo vsega svojega prepričanja na strani burno manifestirajočih ljudskih množic. Zaradi tega in zaradi odlične discipline manifestantov, so policijski organi lahko postajali po ulicah križem rok.

Preko noči so se ljudske množice odločile in pripravile na nedeljsko manifestacijo. Zbirale so se v jutranjih urah pri Sv. Jakobu, pri Sv. Ivanu, v Barkovijah, v Rojanu, v Kolonji, Skednju in drugod. V slav. nočnih povorkah so se zgrinjale s razvitimi zastavami proti trgu Unita.

Dosledna borba za ljudsko oblast

Tajnik Pokrajinskega odbora SIAU-ja Laurenti za pravice tržaških ljudskih množic

Tovariši Laurenti je v imenu pokrajinskega odbora SIAU-ja izjavil:

Meščani Trsta!

Bratstvo narodov, bratstvo italijanskega in slovenskega ljudstva je najboljši odgovor na večerajšnje fašistične provokacije. Trst je bil trst, ne bo vedno demokracija, ne bo nikoli dovolil reakcij, da bi se zatekla na pomoč od zunaj proti nameram, ki nam jih pripisujejo in ki jih ni imela in jih ne bo nikoli imela naša organizacija. Cilj reakcionarne manifestacije je bil, da razbije naše bratstvo, bratstvo italijanskega in slovenskega naroda, dokazano a krvjo in rojenega in borbi, tesno ob strani naših zaveznikov, s katerimi smo se borili proti nacizmu in fašizmu.

Pred 25 leti se je rodil fašizem na isti način in v isti palci, s katere je govoril večeraj g. Vodicke. Takozvane demokracijske stranke so prevzele od zgoraj s pomočjo zaveznikov sadanje upravo. To so stranke gospoda Puecherja in Mianja. Oni skušajo izvesti zunanjo intervencijo, mi jim pa kličemo, naj gredo ven iz našega mesta. Reakcionariji čutiljo, da so šibki in prosijo pomoči pri zaveznikih, mi pa hočemo rešiti naše probleme sami z našimi lastnimi močmi, mi, ki smo se borili in smo trpeli, nemo bit s temi fašisti, s črnimi bandami z X. Mas, s pomožnimi četami in z vsemi ostalimi kolaboracionisti, ki hočejo uničiti naše bratstvo in stvoriti prepad med italijanskim in jugoslovanskim narodom.

Da bi se to preprečilo, je moglo le, če se ljudstvo vrne oblast, ki si jo je tudi samo priborilo in je neustojljivo potrdilo do svoje zahteve. Zahtevamo ljudsko zaščito, zahtevamo ljudsko zaščito, ljudska sodišča, ker se zavedamo, da bodo le te uspele izvesti pravico. Mnogo je takih, ki imajo nepopravljene račune, in to so tisti, ki danes izjavljajo nerde in mržnje. Mi zahtevamo razpustitev vseh policij! Preved je v njej karabinerjev, pripadnikov črnih band, mi smo proti oblasti, postavljamo od zgoraj, od ZVU. Te oblasti predstavljajo manjšino Julijske krajine in ne morejo jamčiti za konsolidacijo in bratstva italijanskega in slovenskega ljudstva, ki smo si ga mi priborili s prevelikimi žrtvami.

Zahtevamo, naj se Puecher odstavi s svojega položaja, ker je v socialistični stranki, in med tržaškimi ljudstvom edini, ki je svoj čas zahteval intervencijo proti Sovjetem, ki unijo. To zahtevamo na osnovi naših pravic, kajti koder se je boril proti ljudstvu, ga nima pravice zastopati.

Moramo razbiti glavo fašizmu, ki se akcija vrni na oblast. To moramo storiti danes, ko je še čas, drugače bo prepozno.

25 let smo trpeli pod fašizmom in takratne napake ne bomo ponovili nikdar več. Nikdar več ne bomo dovolili, da se dvigne fašizem. Pretežno smo se morali boriti, preveč smo imeli žrtve, da bi dovolili, da kdaj njegov povratek.

to vse resnične demokrate, da se bodo z nami borili proti vsem ostanom fašizma in da ne bodo nikoli dovolili fašističnih provokacij. Zahtevamo, da se odvzame pravica lažnim demokratom, da prirejajo manifestacije in da v tisku napadajo antifašistične boje, ker njihova akcija vodi v novo vojno. Naša dolžnost je, da preprečimo vse take poizkuse in da se zares izognemo vsaki novi vojni. Večernja laži-manifestacija je hotelo ponovno zbuditi mržnjo, sovinitvo, toda Italijani in Slovenci prisogamo na tem mestu, da ne bomo nikoli dovolili alične manifestacije, kajti mi smo se borili skupaj z vsemi ostalimi našimi zavezniki proti fašizmu. Večernja nacionalistična in sovinitvena manifestacija je hotelo nadaljevanje mržnje med slovenskim in italijanskim ljudstvom. Toda nikoli jim ne bo uspelo razbiti enotnosti italijanskega in slovenskega ljudstva, ker smo se dobro naučili razlikovati fašiste od Italijanov.

Zahtevamo ljudsko oblast
In Narodno zaščito

Zahtevamo, da se nam vrnejo izvršni organi, naše ljudsko sodišče in Narodna zaščita. Na drugi strani zahtevamo razpustitev vseh policij, ki jo tvorijo bivša guardia civica, X. Mas in črne araje. Zahtevamo, naj odloči oblast, ki predstavlja manjšino, ker oblast, postavljena od zgoraj, ni izraz ljudske volje. Tako oblast ne more zagotoviti bratskega sožitja obeh narodov, ki je osnovni pogoj življenja obeh narodov, obnove in njune skupne bodočnosti. Sedaj postavljena oblast, ki predstavlja le manjšino ljudstva naše pokrajine, je odkrito ali prikrito delovalo z vsemi reakcionarnimi fašističnimi in okupatorskimi oblastmi. Zato zahtevamo, naj ta oblast odstoji, ker se skuša opirati na reakcionarne elemente od zunaj. Zahtevamo, naj odstoji Puecher, edini socialist, ki je bil izključen iz socialistične stranke zato, ker je zahteval intervencijo proti Sovjetski zvezi in je tudi danes ostal svet pobornik protijudskih front.

Ustvariti moramo enotno fronto vsega naprednega ljudstva. Vsi, ki stoje ob strani, naj sprevidijo, kam vodi pot nacionalnega izdajstva. Znanjem svetu se hoče prikazati, da je tukajšnje italijansko ljudstvo fašistično in da se hoče boriti proti demokraciji in silam vzvoda. To blati čast italijanskega naroda. Oni skušajo razbiti zavezniški blok in obnoviti sovražstvo med vsemi demokracijskimi silami, katere so vodile skupno borbo proti nacifasizmu vse do končne zmage. Naše pravice bomo dosegli z utrjevanjem italijansko-slovenskega bratstva, v skupni borbi za življenjske interese ljudstva obeh narodov. Zato je naša naloga združiti vse sile za ljudsko oblast, za ljudsko zaščito in za ljudsko oslobodila: Slovenci in Italijani, združeni v enotni fronti bomo lahko v kralji fašizmu. Tudi italijansko demokracično ljudstvo Trsta nam pomaga v borbi proti slovenski reakciji, ki se je pripetila na naše ozemlje in se drži z italijansko reakcijo, da bi razbila našo enotnost. Naša naloga je zajeti vse demokracijske sile, le na tej osnovi si bomo lahko priborili našo ljudsko oblast. Vse pravice bomo lahko dosegli le, ko bomo priključeni k demokracični federativni Jugoslaviji kot sedma federalna republika, ker le na ta način bomo imeli svojo podporo v naši ljudski oblasti in bo lahko svobodno izraženo bratstvo slovenskega in italijanskega ljudstva.

Zivelo italijansko-slovensko bratstvo, edino jamstvo mirnega sožitja in lepše bodočnosti naših narodov!

Ob smrti osvoboditelja Trsta

Vse je globoko ganila vest o smrti generalja Petra Drapšina, ki je 2. novembra podlegel poškodbam neredne pri izvrševanju službenih dolžnosti.

Komandant I. tankovske armade, generalni poročnik Peter Drapšin, je bil po rodu vojvodinski Srb. Kot mlad prostovoljec in protifašist se je boril že v Španski republikanski vojni. Ko je pobegnil iz francoskega koncentracijskega taborišča in prišel preko Nemčije v Jugoslavijo, je odstopoval v Hercegovino. Tu je takoj prvi dan po nemškem napadu na Jugoslavijo leta 1941, kot partizan pričel poziti ljudstvo na upor proti fašističnemu zavojevalcu. Tako je dvignil upor v Bosni in Hercegovini, kjer je postal vojaški vodja prvih partizanskih čet in odredov, nato pa komandant brigade. Kot komandant VIII. udarnega dalmatinskega korpusa je zill vso borbeno upornost Dalmatincev v udarno, organizirano vojaško enoto. Po pravilnih uspehih svoje genialne vojaške taktike in strategije v Bosni, pri Kninu, Mostaru in Sirokem je dobil nalogo, da preorganizira dalmatinske in nekatere prekomorske enote v IV. armado, katere prvi poveljnik je tedaj postal.

Odlikoval se je po izredni hrabrosti, bil odličen taktik in strateg, predvsem pa dober psiholog in tovariš svojemu moštvu. Njegova največja odlika je bila svojevrsna strategija in taktika v dobro preučevanih drzinih in presenetljivih potezih. Kot takemu mu je maršal Tito poveljalo, da izpod jarma okupatorja osvobodijo 26 let zasluženo Primorsko, ki je neustojljivo pričakovala odrešenja. Edinice pod njegovim poveljstvom so obvladale najtežje zapreke, izmanevirale sovražniško obrambo, prešle preko reke bivše Jugoslavije ter po zavzetju St. Petra na Krašu in Ilirke Bistrice krenile proti Trstu.

Osvobajale so mesto za mestom, osvobodile Gorico, Tržič, prodre po Vidma, kjer so se srečale z zavezniškimi tankisti, Novozelandci, in med tem po težkih polničnih borbah osvobodile Trst.

Z osvoboditvijo Trsta je bila zaključena ena največjih zmag Jugoslovanske armade, ki so jo izvajale čete pod poveljstvom tega genialnega vojskovodje, in tako priborile Primorski svobodo po 27 letih suženjstva. Osvobodena je bila vsa Istrra ter Primorska s svojim biserom Trstom. Osvobodena je bila vsa Slovenija z vsemi svojimi deli, ki sta jih zaslužili fašistična Italija in Nemčija.

Vseh njegovih operacij, posebno pa iz borbi, ki jih je vodil

spodja bili so fašisti. Mi hočemo naše borbene zastave, zastave s rdečo zvezdo, iste zastave, ki so se borile na bojnem polju. Zato to sramo so odgovorne stranke zloglasnega CLN, ki danes čistijo ševlje našim zaveznikom, da bi njihovi zastopniki dosegli kak stolček na občini ali prefekturi.

Naj se poberejo, odkoder so prišli

Grobjarji ljudskih oblasti morajo izgniti. Tega morajo početi pisarji, ki so služili fašizmu, toda to zahtevamo ljudje žuljavih rok, tisti, ki so zgradili naše mesto in ki obdelujejo naše kraške njive, kamor se gospod Puecher ne upa postaviti svoje noge, razen če ima ob sebi močnega spremljevalca. Zahtevamo njegov odstop. Zahtevamo, naj se razpusti nova policija v črnih srajcah, ki je arhetralna naše tovariše, da je v službi fašizma.

To naj slišijo naši zavezniki. To zahtevamo, ker smo se borili ne za fašizem, temveč za svobodo. Mi hočemo čistiko, mi zahtevamo, da se vsi poberejo tja, odkoder so prišli. Hočemo ljudsko oblast! Hočemo ljudsko zaščito in ljudska sodišča, zato, ker nečemo več tistih, ki so večeraj manifestirali, medtem ko bi po pravici spadali na območje klop. Dejanje se pa danes svobodno sprehajajo po mestu in nas izživajo s svojimi demonstracijami.

Hočemo ljudsko oblast, ki je nastala v borbi, hočemo bratstvo med našimi narodi, med slovenskim in italijanskim ljudstvom našega mesta! Nihče nima pravice zastopati ljudstva, če ne podpira njegovih teženj. Za to je poklicana le ljudska oblast. Ljudske težnje ne pridejo do izraza, če oblast ni svobodno izvoljena od ljudstva.

Hočemo ljudsko zaščito, ki bo končno zapira vse fašiste! Ne zahtevamo, da se zapirajo bedni vratarji, temveč tisti, ki so financirali vojsko fašizma za ceno naše krvi.

Hočemo pa, da se razčisti še nekaj drugo. V naše mesto je prišlo iz Jugoslavije večje število naci-fašističnih elementov, ki se tukaj družijo in bratijo z domačimi fašisti. Edino z ljudskimi sodišči se bo lahko očistilo naše mesto tudi teh!

Hočemo ljudsko zaščito, ljudska sodišča, delavsko zaščito! Dovolj je črnih band!

Vsi taki elementi pa so danes pod zaščito gospodov Puecherja in Mianja. Zato morajo oditi tudi oni!

Razen tega imamo tudi pravico zahtevati, da se izpušijo iz zapora vsi naši tovariši, ki so bili večeraj zaprti. Zahtevamo, da zavezniški spoštujejo to našo voljo, voljo našega ljudstva, ker so to naši borci za svobodo, sinovi našega mesta.

Pozdravljamo naše zaveznike, posebno pa pozdravljamo Sovjetsko zvezo! Ruski bratje so branili demokracično ljudstvo, ki hoče mir, pravico in delo, težko delo. Pozdravljamo tudi balkanske narode, ki so toliko žrtvovali za svobodo; posebno pa Jugoslavijo, ki je vsemu svetu dokazala, kako se je treba boriti za svojo domovino. Prepričani smo, da bomo ujedinjili v demokracični federativ. Jugoslaviji kot sedma federalna jedinica, dosegli mir, delo in pravico, za vse one, ki zares delajo za ljudske interese.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Plaz ljudstva od Sv. Jakoba

Ob 10.15 je ogromen sprevod ljudstvom krenil po via del-Latria, via Molino a vento proti Karabinierijemvemu trgu. Na čelu sprevoda je pomorno korakala skupina delavcev v modrih delavskih oblekah, zija njih so se zvrstile ženske, transparenti. Pred zastavami so trije tržaški visoki dvigali z zastavami, ki so jih vodili. Za njimi je vihrala ogromna sovjetska zastava iz tovarš Sv. Marka in po njenem napeli, ki so jarko izražali veselo protiv fašizmu, ki se skuša v vseh policijskih bejnotah, spet dvigniti: »Dovolj s fašističnimi provokacijami, dovolj 26 let fašističnega zatiranja! Vedno znova so se sedeli taki napisi, odločne priče ljudskega odpora proti sovinitvu in ostanom fašizma. In potem spet nastali izrazi pozitivne volje tržaških ljudskih množic: »Živel Trst, sedma federalna jedinica! Živelo italijansko-slovensko bratstvo! Živelo bratstvo vseh narodov! Živelo Trst! Živel Stalin! Hočemo Tita! Trsta mir in delo! Množica se je nato razgibala preko trga Impero na trg Goldoni po korso proti trgu Unita. Nenehoma, vedno jačje je ljudstvo vzklikalo, ploskalo, prepevalo delavsko himno, himno rdečih zastav in partizanske pesmi. Na čelu pred prostori primorskih zaveznikov, je navdušenje doseglo svoj prvi vrhunec. Nepopisno lepo stave in simbole. Tudi v tej povorci se si sledili goste razvrtičeni transparenti z napisi proti fašističnim provokacijam, za Italijansko-slovensko bratstvo. Tudi ti dve povorki sta prikoračali druga za drugo z morele strani na trg.

Morje ljudi, zastav, navdušenja

Pol se je polnil trg, da je bil nazadnje do kraja napolnjen z množicami tržaškega ljudstva. Preko glava je vihralo na stotine in stotine zastav: italijanskih, slovenskih, jugoslovanskih z rdečo zvezdo, tržaških, rdečih in tudi ameriških in angleških. Med njimi spet stotine naplavin, ki so vedno znova terjali konec fašizma, konec imperalizma, konec akvadrizmov, naplavi ki so zahtevali mir in svobodo, narodno zaščito, ljudsko oblast in ljudska sodišča, ki so se posebej izražali voljo vseh res pravih tržaških ljudstva.

Na zmagoslavnem pohodu po mestu

Novi dokazi fašističnega žovinizma - 150.000 glava množica izpričuje pred vsem svetom svojo protifašistično zavest

(Doljevanja od 1. strane)

Navedeno vzlikanje je sprejelo poslednje besede tov. Stole. Znova so zavirale zastave, se dvignili transparenti. Godba je intonirala ljudsko himno. Vsa množica jo je zapela.

Medtem se je v kinu »Nacionalna« baš zaključil sestanek, ki so ga sklicali tržaški reakcionarji. Dvorana je bila polna fašistično dvoranih šovinistov. Vedno znova so vzlikali Italiji, Istri, Kopru. Ko pa je govornik Gasparotti podal pozitivno izjavo o maršalu Titu, ki je iz majhnih obojeznih skupin ustvaril močeno vojsko, ki je toliko doprinešala za osvoboditev naš vseh izpod fašističnega jarma, tedaj so študentje iz Padove molčali. Ko je poudaril borbo sovjetskih narodov in naglasil, da je bil veliki voditelj Rdeče armade maršal Stalin prvi, ki je poslal v premagano Italijo svojega poslanika, so znova demonstrativno molčali. Po zborovanju, ki se ga je udeležilo okrog 2000 ljudi, se je del zborovalcev odpravil demonstrirati proti korzu in zopet so pokazali svoje šovinistične strasti, ko je skupina intonirala znano izredno pesem »Nela patria de Rossetti no se parla che italiana«. Pa so naleteli na molk Tržančanov. Polica je blokirala korzo tik pred Borznim trgom. Nihče izmed političkih organov ni dvignil palice, ne naprli puške za nasajenim bajonetom. Kakor, da bi jih hoteli, so postopali z njimi, jih mirili, jim dopovedovali. Sicer pa so sami prekalno izvedli, kakšno morje ljudi se pripravljalo na zmagoviti pohod po mestu. In tako je šel ta pešica skopela na nekaj razmetih deklet in mladenčev, ki so se tiščali za vrsto »jeptov« in dvojnimi kordoni policije, ki se je ostro obračala proti sprevidu, ko se je pojavil na Borznem trgu. Pešica demonstrantov je omelena. Skoraj dve uri so korakale množice, prepevale, vzdikale, so vihrale zastave, igralo godbe naše bodeve pesmi. Sela čisto nazadnje se jih je nekaj klavirno oglašilo, ko je zaključilo sprevid, da odkorakal po Milanski ulici. Nekaj je bilo teh šovinističnih demonstrantov, tudi na Rdečem mostu. Polica je se je »jeptov« zagnala proti njim, a nikomur se ni zgodilo nič hudega. Mirno so jih preprečevali, dokler se niso razšli. Drug drugemu so se namehovali.

Pred domom talcev
Medtem pa je tudi na trgu pred kanoalom prišlo do veljave ljudstva, ki je s pločnikov viharno pozdravljalo ogromni ješno strnje in sprevid, ki ga ni hotelo biti ne konca ne kraja. Nihče pošte je bila zmagoslavna pot tržaških množic in potem v ulico Ghega. Klonile so zastave, trdno je zavzele korak, obmolknili so tisoči, ki je šla pot mimo doma talcev. Na njem je kakor v zasmeh vsem neštetim žrtvam vsela italijanska zastava brez zvezde. V trenutku, ko je prišel nastopati ogromni sprevid, je je nedo snel in ja zamenjal z jugoslovanske in italijanske tricolore z zvezdo, toda kmalu se je pojavil na lesenem ograjdu ob stavbi moški v zavezniški uniformi in izobesil v nemo ogorenje mimosidnih znova prejšnjo italijansko zastavo.

—Prav v tistem hipu je pridrval mimo povorke »jeptov« a policijo, ki je tiščala v svoji sredi nekega tovarisa. Šunkoma se je dvignil ob pogledu na sprevid in odločno vzkliznil: »Živel Tito!«. Nekaj tramvajev se je nagneto ob koncu Carduccijske ulice, a mimo njih se je množica v strnjajni, disciplinirani vrstah vila na veliko cesto in manifestirala, da je odmevala na vse strani. Pod oboki v Chiccozi se je spet tiščalo dvajset, trideset šovinistov. Skušali so izživati, a zaman. Ogromne množice, ki jih policija ni obdajala s sklenjenimi kordoni, kakor sobotne laži-manifestante, da je izglejala njih sprevid kakor ekspedicija ujetnikov, so odločno a mirno odgovarjale na provokacije.

Veličasten krog
okoli mestnega centra
Sprevid je med neprestanim vzlikanjem, ki so ga od časa do časa prekinjale godbe, disciplinirano krenil čez Goidonijev trg in zavil navzdol po korzu proti Borznemu trgu. Celu sprevida je prehodilo še celo kilometre okrog centra mesta, pa še so vihrale v smeri od trga Unità zastave po Borznem trgu in zavijale v Milansko ulico. En sam ogromen skoraj sklenjen krog!

Tedaj so manifestanti zavili mimo Ljudskega doma proti staremu mestu, da se ne bi srečali z onimi, ki so se prihajali s trga Unità preko Borznega trga. V starem mestu nove manifestacije, manifestacije revnih, najrevnejših in vendar tako prisrčne, tako jasne manifestacije zaupanja v bodočnost ljudske oblasti, demokratičnega mira, zaupanja v čas dela, kruha in blagostanja. Na hišah poleg jezuitskih zaporov, visoko zgornj nad cesto skupina italijanskih in jugoslovanskih zastav z rdečo zvezdo. Na ostanke novo silno navdušene množice. Sprevid je zavil zadaj za Borznim trgom po starem mestu proti morju. Med tem so se šele vrstile poslednje skupine preko Borznega trga po Milanski ulici mimo pošte, mimo doma talcev.

Sprevid je ob morju pod domom pristaniških delavcev znova, poslednjič vvaževal v svojem viharnem navdušenju, v vzklizanju, ki ga ni hotelo biti ne konca ne kraja. Ura se je pomikala na 14. ko je se počasi začele ločevati od sprevida posamezne skupine, ki so se usmerile v vse smeri.

Kljub vsemu: zmaga ljudske volje
Toda Trst ni reagiral. Z zaničevanjem je šel preko tega. Preveč so ga preprečile nepredvidne množice njegovega pravega ukoreninjenega prebivalstva o tem, kaj je in komu pripada. Presmešno se je zezdele resnemu opazovalcu hročiške ženske v trenutku, ko je prišlo kilometra daleč na drugi strani po Carduccijski cesti še disciplinirano korakala za svojimi zastavami veličastno manifestirajoča množica, ki je odhajala proti svojim domovom, trdno prepričana, da je danes dovršila svojo dolžnost, da je pokazala svojo neomajno enotnost, da je izrazila kar najodločnejše svojo voljo, da kljub vsem neenakomernosti vseh faktorjev, ki danes vladajo in upravljajo mesto, do kraja izvede svojo voljo in vsemu svetu navkljub odloči usodo svoje- ga mesta ter ga priključi demokratični federativni Jugoslaviji kot njeno sedmo federalno republiko.

Celo v vrstah reakcionarjev je bilo opaziti to spoznanje. Celo njihovi ljudje so ugotavljali, da jih je bilo v soboto neznanako malo v primerjavi z morjem ljudi, ki so razdeljeni manifestirali po tržaških ulicah. In čeprav si je celo »Gloria«

Protest primorskih partizanov
Ob priliki »manifestacije« v soboto, pri katerih so sodelovali fašisti in pripadniki »Bande nere«, »X. M.A.S.«, bivši pripadniki »GIL-a«, »GUF-a« in »Guardia civica« je bila izobekena v ulici Ghega, kjer so nacifasisti obesili 62 talcev, italijanska zastava brez rdeče zvezde. S tem so onečastili spomin padlih za svobodo, ki so bili obeseni od pripadnikov, ki so se borili v znamenju iste zastave in zastave s ključastim križem. Zaradi tega je poslala Zveza primorskih partizanov polkovniku Bowmanu naslednji odločni protest:

Gospodu polkovniku Bowmanu!
Zveza primorskih partizanov uči. Jena protesta pri Vas zaradi onečastjenja, ki so ga izvršili fašistični manifestanti v hili v ulici Ghega, kjer so nacifasisti obesili 62 talcev, ki so bili vsi antifašisti italijanske in slovenske narodnosti.

Bivši pripadniki »Bande Nere«, »X. M.A.S.«, kakor tudi bivši pripadniki »GIL-a« in bivši pripadniki »Guardia Civica« so lastnoročno razobesili zastavo, ki žali žrtve v ulici Ghega in tudi njihove družine. Ljudstvo, ki je tomlač pravih antifašističnih čustev, je hotelo to o-

nečastičenje zabrisati. To pa je s silo preprečili nek samozavestni častniki, ki je, kakor kaže, odgovorni komandant kluba YMCA, ki je tam nastanjen.

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosimo Vašega posredovanja, da se uradno obznanja neprimerni incident in se tako zbriše žalitev spomina naših padlih. Učelnice družine padlih to zahtevajo. Smrt fašizmu — svoboda narodov!

Prosim